

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefranate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrămit.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

ANULU L.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe unu 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

N° 17.

Vineri, 23 Ianuarie (4 Februarie).

1887.

Brașov, 22 Ianuarie 1887.

În cele din urmă s'a aușit în camera ungară și vocea unui deputat național român.

Era și timpul să se audă, căci prea se bucură șovinistii, că deputatul sârb Dimitrievici a rămas singurul singurel cu părerea lui, fără de nici o susținere și aprobare.

Domnul Vincențiu Babeșu este vecin cu colegul său Dimitrievici, ocupându locu de lângă el pe una din băncile deputaților. Nu i-a putut scăpa der nici un cuvânt din discursul pronunțat de acestu corifeu al partii naționale sârbesci.

Dimitrievici a vorbit de necazurile Sârbilor, de plângerile lor îndreptățite, de desamăgirile lor, de ignorarea lor ca naționalitate, de nenorocita tendință de maghiarizare, de măsurile despotice ale guvernului, care nu respectă nici chiar libertatea individuală, de călcarea autonomiei bisericești sârbesci, de violarea sântului de dreptate al Sârbilor prin nelegala numire a unui patriarh, pe care-l urăscu toți Sârbii. El a descoperit reprezentanților elementului dela putere adevăratele sentimente ale poporului său arătându-le, că via și puternică este încă conștiința națională a Sârbilor.

Domnul Babeșu le-a aușit toate aceste, a aușit pe colegul său sârbu dîcîndu, că Sârbii, deși ar fi îndreptățit a avé o poziție de drept public deosebită în acestu stat, s'au mărginit a pretinde egală îndreptățire numai pe tărîmul administrativ, der nici acesta modestă dorință a lor n'a fostu împlinită de cătră cei dela putere.

Enunțările deputatului național sârbesc au trebuit să facă o adîncă impresiune asupra deputatului național român și au trebuit, firesce, să-l îndemne a face asemănare între starea noastră și a poporului slavu din sudul Țerei unguresci.

— Ce credeți voi Ungurilor? Luați în deșert vorbele deputatului Dimitrievici, pentru că vi se pare unu lucru bagatelă de-a vă juca cu-o mîna de Sârb, când pe unu Gyurkovits cu ceata slugarnică a conaționalilor săi îi puteți duce legați de sfîră. Der ore nu vă gândiți că chiar de v'ar succeda a înăbuși pentru durată viața națională a Sârbilor, mai trăiesc în acestu stat și câteva milioane de Români? Ce-o să începeți cu aceștia?

Orî doră sunteți de părere că deorece în sîmul națiunii mele domnesce în momentele de față cea mai mare liniște, acesta este unu semn, că Români suntu mulțumiți?

Multe iluziuni v'ați făcutu, domnilor, de când a-ți ajunsu la putere, der cea mai mare iluziune ar fi să credeți, că Români au renunțat la drepturile lor, ce li le-au răpit violență și uneltirile d-vostre.

Colegul meu Dimitrievici v'a vorbit de îndreptățirea elementului sârbesc de-a avé o poziție de drept public deosebită în acestu stat. Vă asigură că noi Români nu numai suntem conșii de acesta îndreptățire, nu numai recunoșcem necesitatea d'a ni se crea o poziție deosebită de drept public, der o și pretindem, căci este unica garanție pentru asigurarea pacificei dezvoltări a individualității noastre naționale.

Onorabilul deputat sârbesc v'a dîsu, domnilor, c' ar fi timpul să recunoșceți, că nu mai merge cu nenorocita d-vostre politică de maghiarizare. O a-ți pus în lucrare pe totă linia și în contra noastră, a Românilor. Credeți că prin acesta a-ți câștigat încrederea și simpatia poporului român și că vi l'ați făcutu amic?

Arătați-mi, vă rog, care este rezultatul politicii, ce ați urmărit-o față cu noi Români

de 19 ani încôce? Eu vă spun sinceru, că nu vedu să fi adus administrația d-vostre în ținuturile locuite de Români, decâtu miseria și amarăciune, ura și disprețulu.

Suntem în ajunul unor mari complicațiuni esteriore. Credeți d-vostre, că o politică cu astfelu de rezultate este aptă de a pregăti poporele acestui stat pentru ora pericolului?

Cam aceste trebuie să fi fostu ideile, ce le-a suscitatu în mintea d-lui Babeșu discursulu lui Dimitrievici, atunci când, după cum ne spune unu raportor ungaru, a datu din capu ca semnu de aprobare.

Ne pare rău, că nu suntem în poziție a constata, că d-lu Babeșu a și pronunțat aceste idei în aușul șovinistilor, cari trăiesc în amăgirea, că Români nu sunt decât materialu pentru experimentele fișanilor și ale inspectorilor de școle unguresci.

D-lu Babeșu s'a mărginit a vorbi mai târziu cu ocaziunea desbaterei speciale la rubrica fondului de dispoziție, arătându că acestu fondu se întrebunțază pentru scopuri de agitare în contra Românilor.

Acăsta nu era ceva nou nici pentru d. Babeșu, nici pentru d. Tisza, nici pentru noi.

Până ce acestu guvern va fi la putere va subvenționa organele sale după placu spre a „crea soboli“ cari se agite contra noastră, ear nimeni nu-l va pute împiedeca.

De aceea trebuie să cadă mai întăiu guvernulu și sistemulu ruinătoru de ađi, ca să se îndrepteze lucrurile.

Domnul Babeșu făcea mai bine, după noi, decât se mărginea a documenta acesta, adăugându, că Români nu voru renunța niciodată la drepturile lor.

Învățămîntul nostru mediu și superioru, în raportu cu necesitățile noastre.

II.

Decă luăm în mână datele statistice ale gimnasiilor noastre, vedem, că deja înainte de a termina intrerupă studiile forte mulți tineri, spre a se întorci la moșia părintească, decă au, sau spre a îmbrățișa cariera de învățătoru său notar, și că în totalu peste 90% dintre cei ce frecventază gimnasiile noastre se întorc acasă directu, orî indirectu, la agricultură, căci notarulu, învățătorulu, preotulu, neputend trăi cum se cade din miculu lor salariu, suntu constrînși să porțe și economia câmpului, despre care ei n'au învățat în șoolă nimic.

Resultatele se și vedu, căci, deși unele din școlele noastre au trecut peste suta de ani dela înființarea lor, și deși prin și pe la sate relativu avem destui omeni cu carte, totuși producțiunea noastră n'a datu nici în cantitate și nici în calitate fiă măcaru c'unu firu de pîr înainte, ci ea e totu cea moștenită din moși și strămoși, cunoscînțele noastre de agricultură se mărginesc încă totu numai la cele din Georgicele lui Virgilu și din istoria naturală a lui Pliniu celu tinăru. Rassele noastre de vite sunt primitive, rotațiunea, totu cea de 2 și 3 câmpuri usitată încă pe timpul Romanilor vechi, la gunoiu stringem totă apa și bălțile din curte, er cu amoniaculu și acidulu nitricu gunoimă riurile și aerulu atmosfericu. Pentru agricultorii nostri cu carte, numele și lucrările unui Thaer, Boussingault, unui Liebig, Koppe, unui I. Kühn, Settegast și Emil Wolf sunt mai puțin cunoscute și de mai puțină importanță decât bunăora numele regenților egipteni din dinastia a XXI-a!...

Ca să avem însă exemple și mai palpabile, nu avem decât să ne uităm ce se petrece în străinătate. În Germania d. e. băieții cu 4—5 clase gimnasiale, după ce mai învță 1—1½ anu ceva din agricultură, administreză și cultivă intensivu moșii de 4—5 mii hectare întindere, operază cu sute de mii de mărci pe anu, facu studii importante și sistematice asupra prăririi și acclimatizării diferitelor rasse de vite și plante, asupra naturii bolilor lor precum și a mijlocelor de a-le com-

bate ș. a. ș. a., facu totu felulu de ameliorațiuni de cultură mari și mici: scurgeri și secări de rovine și mlaștine, drenajuri, irigațiuni, fenații și livezi artificiale ș. a. pe când la noi tinerii după 15—16 ani de studiu nu sunt în stare să procure o bucată de pâne sau să cultive raționalu cele 10—15 hectare pământu dela tată-său sau dela biserică.

În străinătate pe lângă mulțimea de diare și scrieri periodice speciale de agricultură și de industriile împreunate cu agricultura, toate foile tratăză cestiuni de agricultură, atatu pe tărîmulu sciințificu câtu și pe celu practic. Așa de pildă întămpin înrîensele tractate despre rentabilitatea introducerii unor plante sau a vreunui soi de vite într'o regiune sau alta, despre îmbunătățirea unei rasse de vite sau plante prin împărechierea sau încrucișarea ei cu alta, despre perfecționarea cutărei și cutărei sisteme de cultură, despre nutrițiunea cutăroru animale, pentru obținerea folosului cutare ș. a.

Și ce se petrece la noi? De ce sunt capabili gimnasistii nostri? Ce se scrie la noi despre agricultură? Credu că nu mai e de lipsă să o spunem, căci șcie fiăcare cum stăm în privința acesta. — Unu altu exemplu:

S'a înființat d'atata ani societatea română de creditu „Albina“, căreia apoi i-au urmat societățile de creditu și economii regionale: „Timișana“, „Ardeleana“, „Furnica“, „Economulu“, „Transilvania“ etc. cu scopu d'a veni în ajutorulu agriculturii române din Transilvania și Ungaria, și deși unele funcționează deja de mai mulți ani, totuși niciodată nu vei găsi în vr'unu diaru său broșură o dare de sémă sau vr'o observațiune din partea preoților sau altor omeni de carte, cari trăiesc în mijoculu poporului, despre rezultatulu și efectele ce au avut aceste instituțiuni asupra agriculturii și economiei române din acelu ținutu decă ele își ajungu scopulu propus, orî nu, decă ele ar trebui sporite sau numai sporit capitalulu lor și liberat de unele condițiuni și formalități greșite și vexătoare, eventualu decă corespund pe deplin sau pentru a pute combate usura cu mai multă eficacitate și a scăpa pe popor din mâinile cămătarilor și jidanilor, propunerii și proiectele de a înființa altele, după alte sisteme fiă și cu capitalu mai puțin cum sunt d. e. în Germania de sudu cele înființate de țeranulu Raiffeisen, cari se mărginesc numai pe unu teritoriu și la unu nume de membri restrînși și unde împrumutul se dă numai pe garanția solidară a tuturor membrilor, — căci nu găsesc. De asemenea de propunerii despre înființarea și organizarea de societăți pentru ameliorarea vitelor, pentru introducerea culturii plantelor industriale, de asociațiuni pentru producțiunea și esporțulu de produse animale și vegetale ș. a., de toate aceste nici că se pomenesce.*)

Până ađi după 120 de ani studiu și de muncă încă n'avem unu singuru tratat de agricultură sau zootehniă, care să-lu dăm țeranulu în mână, deși trăim mai numai din agricultură avem proprietari de moșii frumuse și de turme și cirezi de vite de mai multe mii de capete!!

Ce e dreptu, de cătva timpu încôce, apar mic tratat de grădinărit și cultura pomilor, mai cu sémă din partea învățătorilor sătesci. Însă aceste manuale, orî și cătă silință își dau domni învățători la computarea lor, nu pot avé o valoare literară, basată pe esperințe și încercări minuțioase a unor omeni specialiști, ci ele sunt, ca lucrările de diletanți în genere, nisce traducțiuni și compilări mai multu sau mai puțin reușite după nisce autori străini, de multe ori de-o valoare dubă.

Să trecem la calendare, cari sunt destinate eminemamente pentru poporul cetitoru dela sate. Să vedem câte din ele aduc ceva despre agricultură, câte din ele tabele de analize de lapte, alimente, nutrețuri pentru omeni și vite, câte analize de gunoiu și îngrășăminte pentru plante, câte conspecte asupra elementelor nutritive și de folos din diferitele produse agricole — asupra productivității și recoltei la diferite feluri de plante pe anumite terenuri; câte modele de contabilitate asupra

*) În privința înființării unei reuniuni de agricultură s'au făcutu pași, până acum însă fără de rezultat.
Red.

diferitelor ramuri ale agriculturii ș. a., totu cestiunii din domeniul practic, cari eminent interesază pe agricultor și iar pune în posibilitatea ca să judece și calculeze și el la munca sa? — Afară de unul său două celelalte n'aducă nimic despre economie, și înșiră numai tîrgurile său bîlcirile din Ardel și Ungaria.

Să trecem la cultura câmpului și să vedem cum stăm cu producțiunea agricolă. Pe când conlocuitorii sași au introdus cultura în mare de plante industriale, a hemeului, cănepei, inului, și cultivă binișor și vinul, ba unele firme cum e bunăoară a lui Teutsch din Sighișoara și-au câștigat deja unu renume europen prin căutarea și esportul vinurilor ei, la noi nu vei pute da de vre-o economie său casă renumită, care se se distingă prin nescari culturii deosebite, prin cultura de plante industriale, prin vitele ei alese său lănurii fine, prin vinuri de calitate superioară, prin fabricațiunea și esportul de unt, brânzeturi fine, de conserve său de rachiu de prune etc. Ba chiar aruncându privirea numai asupra chartelor și datelor statistice de cultura diferitelor plante, ni se înfățișează tristul tablou, că tocmai în regiunile locuite de Români nu s'a introdus încă nici cultura nutrețurilor semănate, a trifoiului, lucernei, raigrasului, a sfeclelor etc., cari sunt baza și temelie oricărei îmbunătățiri și progresu în agricultură!! Brânza noastră numai noi o mîncăm, era lăna e ca vai de ea și numai noi o putem întrebuința pentru fabricațiunea hainelor, străinii preferă a face din ea numai pătari și straie pentru cai și alte vite. Fabricile de postavu ce s'au înființat la Brașov și Sibiu și produc așu numitul postavu de Brașov, care și-a câștigat o bună reputațiune — pentru lucrările mai fine trebuie să aducă lăna din țera ungrăscă — pe când turmele noastre se răresc și dispar pe fiecare an și noi ne plîngem că nu ni se plătesc, pe când fabricanții lănurile noastre le pot întrebuința numai la confecționarea postavurilor celor ordinare și dure.

În fine să ne întrebăm câți înș dintre agricultorii nostri în urma silinței și zelului lor său a unor împrejurări favorabile au înaintat devenind din proprietari mici proprietari medii, și din aceștia proprietari mari? Pe cei din urmă îi pot număra pe degete.

C'unu cuvîntu, nu numai în politică, ci din cauza direcțiunii celei prea filologice și filosofice din școle, și în cele economice am devenit și rămas pasivi în deplinul înțeles al cuvîntului!!

Dacă stăm atît de rău în cele economice, să căutăm rezultatele și progresul de pe teremul puru științific, dora acesta va fi ceva mai îmbucurător. Să ne întrebăm câți din teologii absoluți au, după mîntuirea studiilor, posibilitatea și mijlocele d'ași procura și consulta alți autori de literatură, d'a se mai ocupa cu literatura, istoria, filosofia, teologia, științele exacte și artele, câți din ei s'au distins pe teremul literar și câți au înmulțit și inavuțit literatura, fiă științifică, fiă populară?

La ședințele generale ale „Asociațiunii transilvane pentru cultura și literatura poporului român“, și la cele ale despărțimintelor ei, său în alte întruniri, se ține vre-o disertațiune său conferință despre fauna și flora diferitelor regiuni? În Ardel, țera cea atît de bogată în deștrată și înfrumusețată de natură, s'a publicat ore până acum prin diare său broșuri volante ori și numai ca adnecsu la programele anuale ale gimnasiilor noastre vr'unu studiu asupra formațiunii și stratificațiunii petrografice și geologice a vre-unei regiuni locuite de Români? S'a cercetat în privința petrografiei său a mineralelor vr'unu singuru dealu său colină din partea noastră? Căci cultura și literatura și prin atari lucrări se promovă și propagă, și pentru noi aceste ar avé o mal mare valoare decât studiile despre influința, ce a esercitat o limba greacă asupra celei latine. Din tôte aceste nimic, și pe când noi ne consumăm timpul și paralele cu numărarea și conjugarea verbelor eline ne regulate și în și căutăm cu toții rădăcinile verbelor grecesc, producțiunea noastră se reduce la nulă, economia ne stagnă, er materiile brute, în valoare de milioane de florini, trecu din mîna noastră în aceea a străinilor, adeseori pe o sumă bagatelă de 5—6 fl. și noi locuim încă pe unu pămîntu și unu solu necunoscutu, o adevărată terra incognita. Ba putem merge ceva mai departe și dice, că până aș n'avem încă o geografie de Dóme ajută a Ardelului și a ținuturilor învecinate locuite de Români fiă pentru școlă său pentru publicul cetitoru. Va să dică rezultatul nu e prea satisfăcătoru nici aci.

SCRILE DILEI.

Ministrii ungru s'au întorsu din Viena în Pesta. Greutățile esistente în privința cestiunii pactului nici de astă dată n'au fostu înlăturate. De altă parte, cu tôte

*) O asemenea disertațiune a d-lui Porcius, membru alu Academiei române, s'a publicat, decât nu ne înșelăm, în fôia Asociațiunii. Red.

desmințirile ce s'au datu scirei privitoare la demisiunea mai multor membri ai cabinetului Tisza, se crede că demisiunile voru fi cunoscute în curîndu.

—x—

„Neue Temesvarer Zeitung“ dela 29 Ianuarie n. scrie: Ieri s'era s'aprinșu casa țeranului Pavelu Pascu din comuna învecinată Chișoneu. Casa sta deja în flacări, când soția lui Pascu observă, că băiatul ei cel mai micu în vîrstă de 1½ ani a rămasu din nebăgare de sémă în leagănu. Nefericita mamă se ruga în genunchi pentru ajutoru, der nimeni nu voia să intre în casa, care ardea și sta să se derime. Deodată se iviră doi băieți de câte 12 ani, Moise și Cociobbă, cari alergară în curtea casei. Mulțimea se uita uimită la ei. Încercarea de a intra prin ușa casei nu a succésu, căci acesta era deja în flacări. Der vitejii tineri nu-și perdură curajulu, ci săriră prin ferestră în odaia plină de fum. Cu îngrijire și tēmă aștepta mulțimea să sosescă tinerii liberatori, când deodată mama băiatului dedu unu țipetu de bucurie. Ea observă mai anteu cum liberatorii băiatului stăruiau a străbate prin fum și focu și cum ei păriți de focu aduceau în brațele lor băiatulu scăpatu. Copilulu a rămasu nevătămatu de flacări, er băieții au fostu arși la tăpile picioarelor și la mîni. După vre-o câteva minute se derimă casa formăndu o ruină de cenușă și jaru.

—x—

Deunășile, spunu foile din Seghedin, a fostu acolo unu agentu secretu alu poliției rusesc, care urmărea pe nisce defraudatori de mai multe milioane, ce fugiseră în Ungaria și în urmărire cărora se trimeseră mai multu agenți secreți polițienesci. Unu defraudatoru a fostu prinsu în Vațu, der tovarășulu-său o luase la timp la sănătoșă spre Seghedin. Aci însă nu s'a datu de urma lui și astfelu agentulu rusu după o ședere de două zile în Seghedin, a plecatu fără ispravă.

—x—

Secretarul financiaru dela direcțiunea financiară din Pesta, Bela Kubinyi, fu trasu în cercetare pentru stôrere de bani și mituirii, și condamnatu la pierderea oficiului său. Condamnatulu apelă la ministerulu de finance, care ilu scapă de pedepsă prin grațiere, der dreptu „pedepsă“ ilu permută la direcțiunea financiară din Neusohl. Ore totu așa ar fi pățitu unu Nemaghiaru?

—x—

Rău de totu îi merge și teatrulu ungrăscu din Alba-regală. Cu abonamentele abia se potu acoperi lefurile personalulu corului, er publiculu se duce în așa de micu număr la teatru, încatu actorii, cari joca la parte, n'au primitu de saptămăni întregi nici unu banu. Societatea actorilor s'a adresatu reuniunii teatrale cu rugarea d'a o sprijini, căci altfelu trebuie să se disolve. De ce nu s'a adresatu Kulturregyletulu din Pesta?

—x—

Două companii din batalionulu 2 alu regimentulu de geniu staționatu în Pesta au plecatu: una la Mostaru și alta la Cattaro.

—x—

„Liberalulu“ din Iași i se comunică, că mediculu-șefu alu corpulu alu IV-lea de armată, d. Dr. Otremba, a reușitu încă cu câțiva ani înainte a usca și pulverisa ast-felu carnea, încatu se pôte conserva forte bine, apoi în același timp este, în urma pregătirei și adăugirei unor mirodenii, ceva mai nutritore ca carnea în sine, și—lucru de căpetenie pentru campanii—este în volum și greutate atît de redus, încatu ușurează considerabilu sarcina soldaților și așa destul de împovărați în timpul mobilizării. Informatorulu nostru ne asigură, că mîncările făcute din acestu prafu de carne (bulion, cotletu, pesmeți) sunt gustose de minune, precum s'a convinsu la unu dejun făcutu din prafu de acesta vechiu de doi ani. Țeranulu și-ar putea mai ușoru cumpăra de acesta, decâtu carne, care mai cu sémă în timpul verei pe la sate nici nu se tae și astfelu alocurea nici uu afli de cumpăratu. Și apoi câtu de rentabilu întreprindere aru fi când afli chilo de carne (slabă cum se cere la acestu prafu) până și cu 400 bani.

—x—

Cu 1 Februaru c. s'a deschis între Austro-Ungaria și Bulgaria o comunicațiune telegrafică pentru mandate postale, prin care se potu mijloci pe cale telegrafică sume de bani până la 200 fl. eventualu 500 fr.

—0—

D-lu invătătoru popularu Silvestru Mureșanu din Rodna-vechiă ne trimite pentru informarea publiculu și a editorilor de călindare următoarele date: Inaltulu Ministeriu reg. ung. de agronomie, industrie și comereciu cu ordinațiunea sa din 5 Noevre 1886 Nr. 56,796 a concesu în comunitatea opidană Rodna-vechiă, vechiulu Ruconium (Ó Rodna, Alt Rodna) să se țină pe viitoru 6 tîrguri de țera (bîlciri) împreunate cu tîrguri de vite. Aceste zile de tîrgu sunt de a se ține în următoarea ordine și anume: 1. Sămbăta înainte de 26 Februaru st. n. 2. În 4 Maiu st. n. 3. Sămbăta ultimă din Iuniu st. n. 4. În 10 Augustu st. n. 5. Sămbăta ultimă din

luna lui Octomvre st. n. 6. Mercuri înainte de 18 Decemvre st. n. Datele acestea rămănu neschimbate pentru fiecare an. Tîrgulu ultimulu din Decemvre s'a ținut și în anul espiat, rezultatulu a fostu îndestulor, numai prețurile slabe.

—x—

Fôia oficială a publicat ordinațiunea privitoare la art. de lege XXIV din 1885 pentru esecutarea disolvării comuniunilor de casă în fostele granițe militare.

—0—

În Ianuaru s'au depus la cassele din locu fl. 457 mii, s'au ridicat fl. 349 mii, cu finea lunei s'au aflat în număraru fl. 151 mii.

—x—

„Meseriașulu Român“, fôia pentru meseriași și pentru toți iubitorii de meserii, ce apare în Brașov sub redacțiunea d-lui B. Baiulescu, ese dela 1 Ianuaru a. c. în mărime de câte o colă, totu de câte două ori pe lună și costă totu numai 1 fl. 20 cr. pe unu an întregu sau 60 cr. pe ½ anu ca și mai înainte. Acestă fôia urmăresce mersulu meserielor la noi, la Români, și în străinătate; aduce articulu de specialitate pentru meseriași și articulu, cari potu fi de folos ori căru economu; stăruiesc a se forma la Români classa mijlociă, tractează cestiun. igienice și preste totu lucruri, cari potu servi la conservarea și înaintarea poporulu nostru. Pentru petrecere și variațiune aduce aprôpe în fiecare număr povestiri, poesii, anecdote și împărțășiri din lume etc. Se recomandă tuturor meseriașilor și în genere tuturor iubitorilor de meserii.

—x—

Nu de multu a murit în Italia fostulu proprietaru român Nicolescu. Văduva reposatulu, la cererea ei, primi incuviințarea să transpôrte cadavrule bărbatu-său la Bucuresci. Der femeea n'avea bani gata, așa că numai până la Pesta putu fi transportat cadavrule, unde sosi la 28 Ianuaru. Văduva făcu pași la poliția și la consululu român din Pesta. Acesta îi puse la dispozițiune banii necesari, așa cadavrule putu fi transportat până la Orșova. Pôte că și aci va fi aflat biata femeia ajutoru pentru transportarea cadavrule la locul destinat.

—0—

Direcțiunea financiară din Sătmaru a transferat pe oficialulu de dare cl. IV Ionu Trahanu din Sighet în aceeași calitate la oficiulu de dare din Baia-Mare.

—x—

Duminecă în 25 Iannuriu st. v. d-lu Michailu T. Stănescu își va serba cununia sa cu d-șora Victoria I. Nacianu în biserica Sf. Ioan din Ploiesci. Adresăm tinerii părechii cele mai călduroșe urări de fericire!

—x—

Societatea „Crucea Roșu“ din România a început să dea semne de viață. În Bucuresci, în Ploiesci, în Craiova, în Focșani, în Tulcea etc. se lucră pentru sporierea fondurilor societății prin baluri și prin loterii.

—x—

Unu fugaru politicu bulgaru a comis la 31 Ianuaru în Bucuresci unu atentatu contra dragomanulu agenției bulgare, care a fostu ușoru rănit.

—x—

În Nürnberg s'a arestat în zilele acestea șefulu unei bande internaționale de pungași, cari de ani de zile pungășesc lumea pe căile ferate în Austro-Ungaria, Germania, România și Rusia. Pungașulu se numesc Bern și în Varșovia a fostu condamnatu cu deportațiune în Siberia, de unde a fugitu. În Pesta găsise în „madame“ Blueffstein o protectore ce făcea jertfe pentru elu. Arestarea lui s'a întemplat astfel: Călătoreea cu unu călătoru într'unu cupeu cl. I; adurmind călătorulu, Bern ilu stropi cu o substanță amețitoare și se apucă să-l pungășescă. Călătorulu însă se deșteptă fără veste și punend mîna pe Bern ilu predete pe mîna poliției.

Ni se trimite din Aradu spre publicare următoarea
DECLARAȚIUNE

Comitetulu, constituitu pentru arangiarea balulu anunțat la 17 Februaru, aflănd că „Reuniunea femeilor române din Aradu și provinciă“ ca atare nu arangiază balu în carneval, s'a simțit motivat a arangia însuși pe propriulu său risicu balulu tradiționalu românescu, în favorulu acelei reuniuni.

Apocrifulu „Avisu“ despre balulu proiectat pe „Aprilie“ ce s'a colportat ulterior per abusum în numele Reuniunii, — care nu va fi declinandu dela sine spriginulu ce i se ofere din partea omenilor, cari pörtă la inimă cultura femeii române, — se pôte reduce la manevra unei fracțiuni ce tinde a paralisa reușita balulu deja anunțat.

Astfelu, balulu anunțat pe 17 Februaru se va ține, ceea ce se aduce la cunoștința onoratulu publicu spre orientare.

Pentru comitetulu arangiatoru.

Aurelu Suciu.

Conferințele ministeriale din Viena.

În zilele acestea s'au ținut în Viena câteva conferințe de mare însemnătate la care au luat parte atît

ministrii austriaci, cât și cei unguresci. In aceste consilii de ministri s'au desbătut *cesiunea pactului și cesiunea lui de măsură militare* pentru cazul unui eventual războiu.

Cu privire la pact, o înțelegere definitivă nu s'a putut stabili. Guvernul ungar s'a arătat dispus a primi hotărârea camerei deputaților austriaci privitoare la vama pe petrol, și ce privește darea pe zahăr, ministrii unguresci au consimțit la sporirea moderată a premiilor de export și la suma totală a bonificării de export, ba sunt înclinați a consimți și la unele modificări ale dispozițiilor asupra comunicației zaharului nesupus dării înăuntrul teritoriului vamal. Mai sunt și alte dispoziții la care consimte guvernul unguresc. Tote aceste concesiuni le-a făcut guvernul unguresc cu condițiunea, ca guvernul austriac să consimtă la o reformă a dării pe spirit, care în prima linie are de scop o sporire a venitului dării și dela care guvernul unguresc își promite un nou venit de mai multe milioane. Guvernul austriac a declarat că e gata a primi și a stăru pentru propunerile asupra dării pe zahăr. Cu privire la darea pe spirit, Dunajewski dăse că în principiu e admisibilă o sporire, dar trebuie să examineze mai întâi propunerile guvernului unguresc și să le supună unei expertize. In urma acestor declarațiuni tractările s'au amânat.

De altă parte »B. Korr.« e informată că în nici o direcțiune nu s'a ajuns la o înțelegere asupra pactului și se bănușe că guvernul austriac n'are nici un interes esențial să se ncheie pactul. Guvernul unguresc a făcut propuneri alternative și decât acestea nu vor duce la o înțelegere, atunci ori ce tractări ulterioare sunt lipsite de ori ce basă.

Cu privire la luarea de măsură militare, s'au luat două feluri de hotărâri. In prima linie s'a tractat de acoperirea cheltuielilor, care s'au crezut necesare din partea administrației de războiu pentru procurarea de articole de îmbrăcăminte și de nutriment. Cifra încă nu e stabilită, dar se vorbește de 40 milioane fl. Aceste credite se înțelege că numai delegațiunile le pot încuviința ca credite suplimentare la bugetul pentru 1887 și de aceea a trebuit să se ia în vedere convocarea delegațiilor în sesiune extraordinară. In a doua linie s'a tractat și de astfel de cheltuieli, care sunt cerute de activarea și înarmarea glotelor, și aceste credite le încuviințază parlamentele din Viena și Pesta, prin urmare acestor corpuri reprezentative li se vor prezenta proiecte în această direcțiune. Referitor la terminul convocării delegațiilor se dăse că va fi în Martie sau Aprilie, dar nu e eschisă credința, că *va putea fi și în Februarie*, după gravitatea situației din afară.

Asupra apropiatei convocări a delegațiilor, foia ministerului de externe din Viena »Fremdenblatt«, după ce arată că conferințele ministeriale s'au încheiat sub președinția Maiestății Sale, scrie următoarele:

»Se știe că activarea glotelor în sensul legii respective era rezervată pentru un timp mai întârziat și pentru executarea ei se preveduse un timp mai îndelungat. Intra aceea se ivi situațiunea politică generală amenințătoare, care prelinde executarea legii în timpul cel mai scurt și prin urmare se ivesce în necesitatea d'a se încuviința mijlocele pentru acesta pe cale constituțională în cel mai scurt timp. Mai departe obiectul desbaterilor au fost și comanda necesare pentru complectarea înarmării armatei noastre comune, a căror urgență s'a stabilit deja în conferințele ministeriale ținute la începutul acestei luni și privesc procurări de obiecte de îmbrăcăminte, de nutriment și de echipament. Deoarece situațiunea a devenit și mai amenințătoare în vestul Europei, la o intrerupere a acestor măsură nu se poate cugeta, ci din contră trebuie să se continue, prin urmare va fi necesară o sumă mai mare de bani pentru acoperirea căreia e absolut necesar să se îngrijescă, așa că e imperios cerută convocarea delegațiilor într'o sesiune ad hoc pentru aprobarea măsurilor arătate mai sus și luate de administrațiunea de războiu«.

Cesiunea bulgară.

Programele, cari se vor discuta zilele acestea la Constantinopol pentru terminarea crizei din Bulgaria, sunt, după zărele din Viena, următoarele:

Programul bulgar. Marea Sbraniă îndată după întorcerea delegațiilor bulgari dela Constantinopol va fi convocată și regenții îi vor remite puterile formându-se astfel un cabinet de coalițiune, compus din toate partidele. Se va convoca apoi o nouă Sbraniă pentru a alege pe principe.

Programul rus. Retragerea regenților actuali și înlocuirea lor cu alții agreeți de Rusia, care apoi va retrage candidatura principelui de Mingrelia. Alegerea unei noue Sbrani, căreia Rusia îi propune pe candidați, după ce acesta va fi agreeț de toate puterile, probabil pe principele George de Leuchtenberg, care în

același timp va fi numit și guvernator general al Rumeliei Orientale.

Rusia nu se va amesteca în atacerile interne ale țerei. Tote posturile de ministri vor fi ocupate de Bulgari, cu excepțiunea aceluia de războiu, la care va fi numit un Rus, precum și comandanții corpurilor armatei vor fi de asemenea ofițeri ruși. Șefii de regimente și batalione vor fi Bulgari, și pentru acoperirea golului, Rusia va trimite într'un timp de doi trei ani mai mulți ofițeri ruși.

Încât pentru *programul lui Zankoff*, acela e considerat de Austria și Anglia ca un *maximum* ce ar impune Bulgarilor condițiuni prea aspre. Va trebui să se poziționeze ambelor partide să fie astfel întocmite, ca nici una să nu aibă o supremație asupra celeilalte, căci altfel izbucnirea turburărilor în țară ar fi în neputință de a se putea înlătura.

In fața deosebirei acestor programe, nici o putere nu speră, că tractările vor duce la un bun rezultat.

Sciri militare.

România. Cele 6000 puscă cu repetițiune comandate de guvernul român la o fabrică din Germania trebuie să fie predate cel mai târziu la 1-iu Martie viitor. In cele dintăi zile ale lui Aprilie, trupele care vor fi armate cu acele puscă se vor concentra pentru exerciții.

Bulgaria. Se scrie din Rusciuc, că în săptămâna acesta s'a debarcat acolo o mare cantitate de puscă și de cartușe sosite pe un batel cu vapor austriac.

Spania. In fața situației amenințătoare se face cu grabă înarmări în marină. Camera a votat pentru întărirea flotei de războiu 250 milioane franci pentru procurarea de corăbii cuirasate. Organizarea armatei de uscat merge înainte, se studiază cesiunea puscă de repetiție. Atașatul militar spaniol la Viena, colonelul Valles, a trimis guvernului său un număr de modele, care s'au prezentat ministrului de războiu.

Grădisce, în Ianuarie 1887.

Domnule redactor! Binevoit! Inregistra în coloanele mult prețuitei *„Gazeta Transilvaniei“* o faptă generoasă, care merită recunoștința cea mai adâncă nu numai pentru însemnătatea darului oferit, dară mai vortos pentru manifestațiunile binevoitoare și simpatice ale marimosului dăruitor față cu poporul rural și față cu suferințele lui felurite.

D-lu Dr *Dominic Kamel* de Hardegger — unul dintre cei mai avuți și mai generosi nobili din Moravia — a donat la clădirea din nou a bisericei gr. cat. române din Petroșeni — țera Jiului — 10 fl. v. a. și d-na Clothilda de Hardegger pentru clădirea superedificatelor arse în a. 1882 — din Grădisce — 50 fl. v. a.

Atras de faima acestui ținut privitoare la mulțimea fiérelor sălbatice și cu deosebire a urșilor, cari în adevăr după restringerea folosirei puscilor s'au înmulțit foarte, D-sa ca vânător pasionat a totu luat încă înainte cu trei ani arănda vânătorului peste teritoriul extins al comunei Clăpotești — țera Hațegului — și succesive linia intrăgă cătră apus până la Bauțariul de jos, mărginaș cu confinele militare de odinioară, vândând sume enorme în cassele comunale pentru folosirea acestui drept, carele până aci nu aducea nici un venit. Așa a depus singur pentru teritoriul Clăpoteștii pe 3 ani suma însemnată de 900 fl. v. a. Poporul nostru sătean — sub impresiunile triste ale trecutului — de altminterea foarte rezervat față cu străinii, condus de instinctul său natural a înțeles însușirile nobile și binevoitoare ale d-lui Dr. Kamel și l'a întâmpinat și cuprins cu cea mai mare bucurie și rară însuflețire așa câtu cei mai mulți săteni îi oferu serviciile sale în excursiunile de munte nu atât pentru câștig material, carele însă curgea cu o rară liberalitate, câtu mai vortos pentru persoana sa simpatică și afabilitatea, cu carea tracta pe cel din urmă dileriu și ziua sosirei D-sale în comună era totdeauna și de sărbătoare.

Când amintesc aceste trăsuri nobile ale d-lui Dr. Kamel, carele ocupă prin avere materială și prin cultură științifică și morală superioară o înaltă pozițiune socială, imi vine aminte tractarea dură și adeseori neomenoasă a multor indiviți puși în funcțiuni publice, cari cu tate că trăiesc de pe spatele plugariului, nu i permitu aceluia nici aceea mângâiere sufletească de ași vedea recompensate jertfele aduse prin o tractare umană și binevoitoare. Și câtu de ușor uită poporul orice sacrificiu și e în stare a întinde corda forțelor sale până la estremitate, când se vede tractat cu blândețe și prevenire! Și chiar prin această tractare blândă și afabilă, isvorită din cultura adevărată și din bunătatea inimei sale, și-a câștigat d-lu Dr. Dominic Kamel cea mai viuă recunoștință în inimile tuturor, cari au avut fericirea de a-l cunosce.

Primescă deci ilustrul donator pe cale publică cea mai meritată mulțămită și fiă convins, cumcă inimile celorl împărtașiți vor reaminti cu scumpătate numele lor și fapta generoasă se va păstra viu în inimile mulțămitoare.—u.

Ultime sciri

Bruxela, 19 Ianuarie. — Regele prepară un mesagiu cătră Cameră, relativ la cea mai repede executare a reformei militare. Disposi-

țiunea cercurilor oficiale de aici e foarte posomorită; se urmăresc cu neliniște pregătirile de războiu germane și franceze.

Viena, 1 Februarie. — S'au contractat pentru trebuințele armatei 15,000 hectolitri ovăși, 2860 htl. grâu, 6000 tone făină, 500,000 scânduri și 1000,000 părechi ghete, resp. cisme, apoi mantale, cămăși, cearșafuri pentru 200,000 glosași. La 31 Ianuarie s'au mai contractat încă mari cantități de scânduri și 12,000 tone făină. Tote aceste pregătiri trec negreșit peste ceea ce se poate numi măsură de precauțiune defensive și lumea a început a se îngriji. Creditele suplimentare cerute de guvern se urcă la 45 milioane florini, ceea ce împreună cu sumele cerute înainte se urcă la 60 milioane florini.

Berlin, 1 Februarie. — Din sorginte oficială se anunță, că la 20 Februarie un regiment de infanterie franceză și un regiment de cavalerie franceză vor ocupa baratele ce s'au construit la Deuze.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PETERSBURG, 3 Februarie. — Un ucăz al Țarului interzice esportul cailor peste granițele europene și transcaucasice.

DIVERSE.

Omoritoru prințului Louis Napoleon. — Exploratorul Africei d. Einwald, fiind în Lipsca, a povestit, că în excursiunile sale prin țera Zulușilor a făcut cunoscință cu războinicul, care a dirijat atacul asupra prințului Louis, fiul împăratului Napoleon III, și la străpuns cu sulița, După ce i s'a spus acestui războinic, câte avantaje politice ar fi avut densus și ai lui, decât ar fi făcut prizonier pe prințul, Zulusul a rămas nemângâiat. Locul unde a fost omorât prințul e însemnat cu o peatră comemorativă, în giurul căreia s'a format o pădure de coniferi, din care Einwald a adus ramure, precum și flori crescute pe moment, pe care le-a dăruit celor ce fac colecții de rarități.

Arestare de spioni la Lyon. — Corespondința Havas publică următoarele amănunte în privința arestării unor spioni la Lyon: Prefinșii Englesi nu erau altceva decât nisce spioni prusiani. Depeși succesive au fost trimise ambasadei Englitere, care a răspuns că indiviții în cesiune nu erau de loc cunoscuți. Identitatea lor este aproape stabilită acum, dar autoritatea judiciară ca și direcțiunea poliției păstrăză asupra acestei afaceri cea mai absolută discrețiune. Ziua, mai mulți ofițeri din statul major s'au dus la palatul justiției și au avut cu d. procuror general, d. Bloch, foarte lungi întrebări. Comandantul Michel, dela al 28-lea de vânători și adjutantul d. Beauchamps, au fost de asemenea chemați. Cei doi Germani ocupau la hotelul »Universal« camera cu Nr. 1. Bagațele lor au fost sechestrate, precum și o mulțime de scrisori în limba germană. Tote acestea au fost transportate la parchet. Traducerea scrisorilor sechestrate se va face îndată. Soldatul Pareinty a fost din nou întrebat și chemat a procura informațiuni asupra propunerilor ce i s'au făcut. El a spus că Germanii l'au întrebat pe larg asupra situațiunii materiale și morale a soldatului. Ei țineau să aibă și o pușcă. Ei se adresau, de fapt, la un batalion care tocmai făcuse încercarea noilor puscă cu repetiție.

Acest batalion a avut, în curs de câteva zile, 150 de puscă cu repetiție de calibr mic, după modelul din Chalons; el a făcut, cu nouele noastre puscă regulamentare, experințe al căror rezultat a fost admirat de toți ofițerii. Spionii germani au încercat în deosebire rânduri, să cumpere una din aceste puscă de calibr mic, ei s'au adresat pe rând la școala normală de tir de pe câmpia dela Chalons și la manufactura dela Saint-Etienne și dela Chatillerault. Trebuie să spunem, spre ouăra întregului nostru personal, că aceste avansuri au fost fără rezultat. Spionii au venit atunci la vânătorul dela Lyon. și se știe deja primirea ce li s'a făcut. Aflăm, că este vorba a se face o a treia arestare: aceea a unui individ care a fost vedut zilele trecute cu cei doi spioni dela arestați. Acest individ, foarte bine îmbrăcat și vorbind în perfectă franțuzesce, se pretinde comisionar în mătăsărie, el se puse în relațiuni cu mai mulți sub-ofițeri dela batalionul de vânători. El a promis, se pare, unuia din ei, într'o cafeana, să facă a dobândi un concediu de opt zile spre a merge să vadă pretinsele fabrici ce posedă la Belfort.

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu

Cursul la bursa de Viena
din 1 Februarie st. n. 1887.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like 'Rentă de aur 5%', 'Rentă de hârtă 5%', 'Amortisarea datoriei căilor ferate', etc.

Bursa de București.

Cota oficială dela 20 Ianuarie st. v. 1887.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like 'Renta română (5%)', 'Renta rom. amort. (5%)', 'Impr. oraș. Buc. (20 fr.)', etc.

Cursul pieței Brașov

din 3 Februarie st. n. 1887.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like 'Banenote românesce', 'Argint românesc', 'Napoleon-d'ori', etc.

ABONAMENTE

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face cu începerea dale 1 și 15 ale fiecărei luni, mai ușor prin mandate postale.

Adresele ne rugăm a ni se trimite exact arătându-se și posta ultimă.

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Table with 2 columns: Duration and price. Includes 'pe trei luni 3 fl.', 'șese luni 6 fl.', 'un an 12 fl.'

Pentru România și străinătate:

Table with 2 columns: Duration and price. Includes 'pe trei luni 10 franci', 'șese luni 20', 'un an 40'

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersul trenurilor

Valabil de la 1 Octombrie st. n. 1886.

pe linia Predeal-Budapesta a calei fer. or. de stat reg. ung.

Large table with 4 main columns: Predeal-Budapesta, Budapesta-Predeal, and two sub-columns for each. Lists train routes and times between various stations.

Nota: Orela de noapte sunt cele dintre liniile grose.

FARMACIA I. PSEHOFER,

Viena, Singerstrasse Nr. 15

la „goldenen Reichsapfel“

Pilule pentru curățirea sângelui, mai înainte numite „Pilule universale, merită cu totu dreptul numirea din urmă, de ore ce în faptă nu există aproape nici o bôlă, la care nu ar fi probat în mii de casuri efectul lor miraculos.

Trimițându-se prețul înainte costă cu espedarea francată 1 sulă cu pilule 1 fl. 25 cr., 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 40 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr.

Au încurs o mulțime de scrisori, prin cari consumatorii acestor pilule mulțimesc pentru redobândirea sănătății lor după cele mai diferite și grele bôle.

Reproducem aci câteva dintre multele scrisori de mulțămintă.

Leongang, 15 Mai. Prea onorate Domnule! Pilulele D-v. produc adevărată minune, ele nu sînt ca alte așa de multe medicamente recomandate, ci ele ajută într adevăr aproape la toate bôlele.

pote să-și vedă de toate ocupațiunile ei cu vioiciune juvenilă. Această a mea mulțămintă Vă rog a o întrebunța spre binele tuturor celorlți cari suferă, și Vă rog totodată, ca să-mi trimiteți din nou 2 suluri pilule și 2 bucați săpun chininezec.

Martin Dentinger. Bega Szt-György 16 Februarie 1882. Onorate Domnule! Nu Vă pot exprima în destul cordiala mea mulțămintă pentru pilulele D-v. de ore ce pre lângă ajutorul lui D-jeu, consorța mea care deja ani îndelungați au suferit de miserie, s'a vindecat prin pilulele D-v., și cu toate că și acum trebuie din când în când să întrebunțez din ele, totuși sănătatea ei s'a îmbunătățit într atît, în căt

Stimate Domnule! Presupunînd, că toate medicamentele D-tale vor fi așa de bune, ca renumitul balsam contra degerăturilor, care în familia mea a făcut un sfîrșit glorioasă la mai multe unflături de degerătură, m'am decis pe lângă totu neîncetarea mea în așa numitele mijloce universale de leuire, a lua refugiul la pilulele curățitoare de sînge ale D-tale, ca prin ajutorul acestor mic globulețe să bombardez la emorhoidele, de cari sufer de ani îndelungați. Nu estez de loc a Vă mulțămintă acum, că suferința mea învechită după o întrebuințare de 4 săptămîni a încetat cu totu, și că recomandă aceste pilule în cercul cunoștințelor mele cu cel mai mare zel. Nu am nimeni în contră și decă vei face întrebunțare în public de aceste ale mele șire, însă fără de subsemnarea mea.

Viena, 20 Februarie 1881. Cu înaltă stimă C. v. T.

Balsam contra degerăturii de I. Pserhofer, de mulți ani recunoscut ca cel mai sigur remediu contra suferințelor de degerătură de totu felul, precum și spre vindecarea ranelor învechite etc. 1 borcaneu 40 cr.

sen, 1 buteliă 2 fl. 50 cr. 1/2 buteliă 1 fl. 50 cr.

Balsam contra gușilor, remediu de încredere spre leuirea umflăturilor la gât. 1 flacon 40 cr.

Pomadă de Tanochinin de I. Pserhofer, de un șir de ani recunoscută de medic ca cea mai bună dintre toate remediile pentru creșterea părului. Un borcan elegant ajustat 2 fl.

Essența de viață, (Picături de Praga) contra stomacului stricat, a mistuirii rele și greutăților de totu felul, un remediu de casă escelent. 1 flacon 20 cr.

Plastru universal de prof. Steudel, la rane din lovitură și inpus, la totu felul de bube rele și la nmflături învechite, ce se sparg periodic la picioare, la deget, la rănile și aprinderile de țig și la multe alte suferințe de acestu soi, s'a probat de multe ori. 1 burcan 50 cr.

Sucul - Spitzwegerich, medicament de casă în genere cunoscut și escelent contra catarului, rēgușei și a tusei etc. 1 sticluț 50 cr.

Sare universală de curățenie de A. W. Bulrich. Un remediu de casă escelent contra tuturor urmărilor digestiunii stricate precum: durere de cap, amețelă, cărcei la stomach, acreală în gât, suferințe haemoroidale, constipațiune etc. 1 pachet 1 fl.

Lichior din burueni de Alpi dela W. O. Bernhard. 1 buteliă 2 fl. 60 cr., 1/2 buteliă 1 fl. 40 cr.

Franzbrantwein 1 buteliă 60 cr. Praful contra asudării picioarelor, 1 Cuția 50 cr.

Essența pentru ochi de Romershaus

Medicamente Homöopatice de totu felul se află totdeuna gata.

Afară de preparatele aci numite se mai află toate specialitățile farmaceutice indigene și streine, anunțate prin toate diarele austriace, și la casă, când unele din aceste specii nu s'ar afla în deposit, se voru procura la cerere cu promptitudine și căt se pote de efinu.

Trimiterile prin poștă se efectuează iute, decă se trimite prețul înainte, seu cu rambursă.

Trimițându-se prețul înainte, (mai bine prin mandat poștal) este portu poștal cu multu mai efinu, decăt la trimiteri cu rambursă.